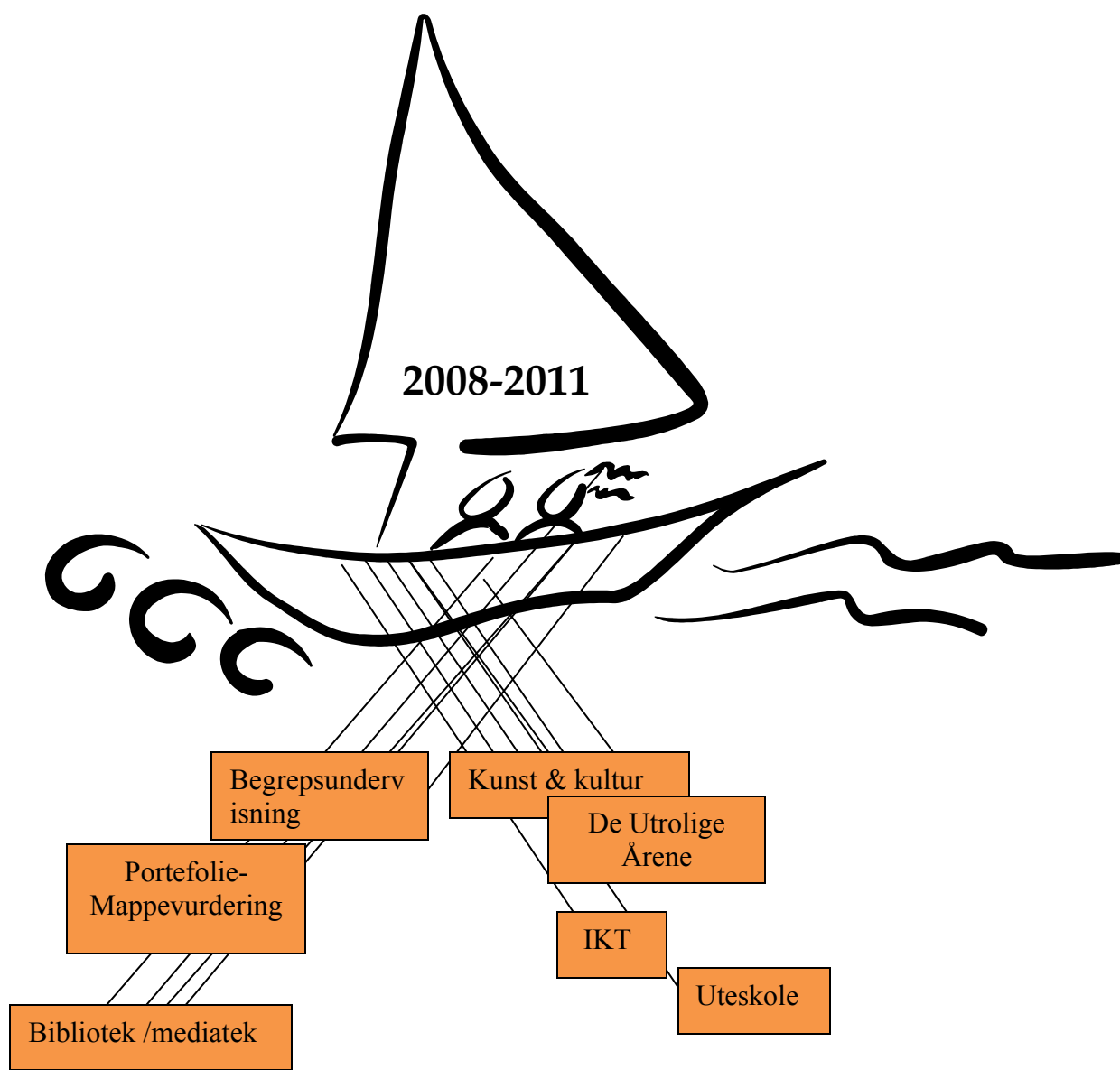

Handlingsplan for SAND SKOLE

INNHOLDSFORTEGNELSE

Innholdsfortegnelse	s. 2
Innledning	s. 3
Pedagogisk plattform	s. 4
Handlingsområder	s. 5
Pedagogisk bruk av IKT	s. 6
Kunst & Kultur	s. 8
Begrepsundervisning og ferdighetsopplæring	s.11
Skolebiblioteket	s.12
Portefolie/mappevurdering	s.14
Portefolie/mappevurdering Barnetrinn	s.15
Portefolie/mappevurdering Ungdomstrinn	s.18
Uteskole	s.21
Uteskoleplan 1.-4.trinn	s.22
Uteskoleplan 5.-7.trinn	s.26
Uteskoleplan 8.-10.trinn	s.31

INNLEDNING

Sand skoles Handlingsplan skal ligge til grunn for all pedagogisk virksomhet ved skolen. Årsplaner og arbeidsmåter skal reflektere mål og innhold fra planen. Handlingsplanen er forankret i Kunnskapsløftet –06, og inngår som en sentral del av skolens og kommunens Kvalitetsutviklingsplan. All intern skolering, ressursfordeling og øvrige prioriteringer skal sees i sammenheng med denne planen. Planen må også sees i sammenheng med "Godt å Vite" (skolens plan for rutiner og daglig drift).

Verktøy underveis skal bl.a. være Elev, Foreldre og Lærerundersøkelsen, kollegaveiledning, kompetanseutvikling internt og eksternt, og pedagogiske diskusjoner/gruppearbeid for de ulike aktører i skolesamfunnet. Til sammen skal dette kvalitetssikre skolens pedagogiske utviklingsarbeid og visjoner, målfesta i skolens Handlingsplan og K-06.

Planen er gjeldene fra vår 2008 og ut skoleåret 2010-2011.

Handlingsplanen er forpliktende for alle ansatte ved Sand skole.

PEDAGOGISK PLATTFORM

Sand skole skal ha et grunnleggende positivt syn på mennesket, dets verdier og muligheter. Dette skal ligge til grunn for all undervisning og veiledning. Alle skal være seg bevisst sitt ansvar for å styrke elevenes evne til demokratiforståelse og demokratisk deltakelse.

Skolen skal se eleven i et utviklingsperspektiv og bestrebe seg på å gi elevene et godt selvbilde og positiv tro på fremtiden. Eleven skal kunne se på seg selv som verdensborger, og utvikle et globalt perspektiv med utgangspunkt i det lokale miljøet.

Skolen skal legge til rette for læring og gi elevene gode basiskunnskaper, ferdigheter og gode strategier for læring.

Opplæringen skal være tilpasset hver enkelt elev og ha varierte arbeidsmåter. Elevene skal oppøve evnen til kritisk tenkning og refleksjon og trenes i å formidle dette.

Skolen skal gi elevene sosial kompetanse, slik at de utvikler seg til empatiske og inkluderende elever, som evner å vise omsorg og innta andres perspektiv. Vårt mål er at ingen skal utsettes for krenkende utsagn og handlinger.

Sand skole skal legge til rette for et godt samarbeid med hjemmet, basert på gjensidig tillit og medansvar.

Kunnskap, omsorg og oppdragelse skal bidra til å gi elevene en helhetlig kompetanse.

Elever, foresatte og lærere skal jobbe for en skole vi kan være stolte av.

Kunnskap & Ferdigheter

Demokratiforståelse

Sosial kompetanse

Positivt menneskesyn

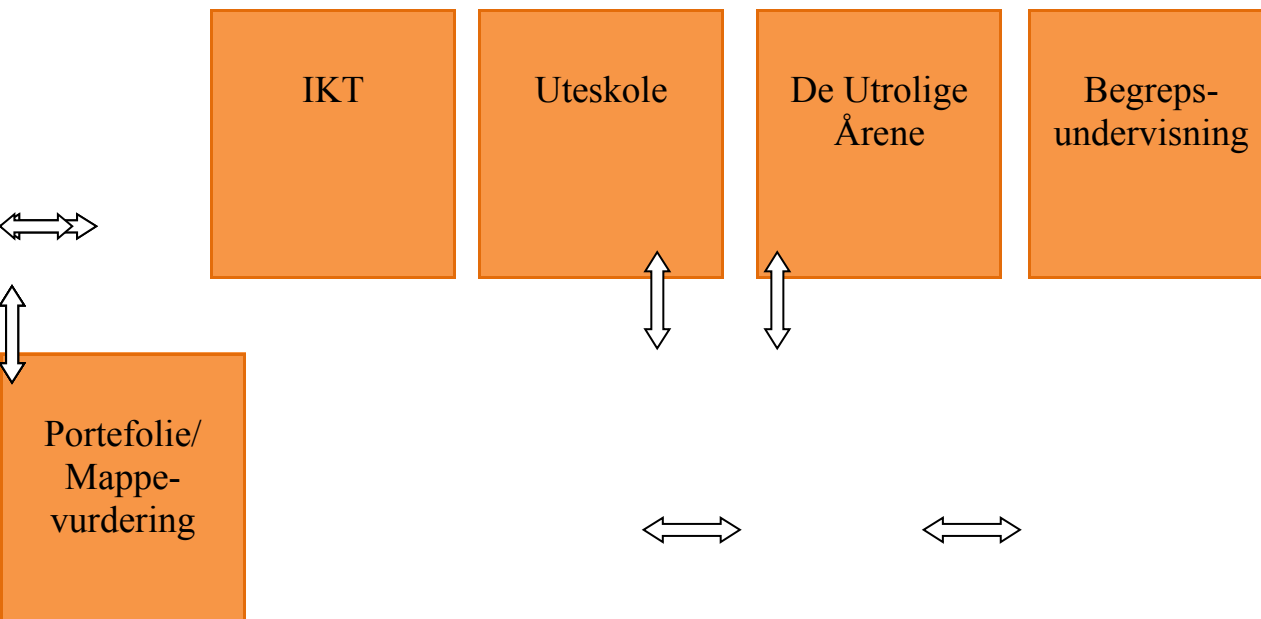
Samarbeid

Globalt perspektiv/
Lokal

forankring

Skolens satsningsområder skal speile skolens pedagogiske plattform, og skal vise seg i alle handlinger, holdninger og verdier.

HANDLINGSOMRÅDER 2008-2011

Utstrakt bruk av uteområdet for å oppnå læreplanmål. Bruke uteskolen som metode for tilpasset undervisning.

Systematisk bruk av begrepsundervisning på barnetrinnet med videreføring på 5.-7.trinnet, og som spesialundervisning på ungdomstrinnet for å forebygge lærevansker. Skolen følger kommunal plan for BU på 1.-4.trinn.

Bruke/videreutvikle portefolie/mappevurdering på alle trinn.

Økt faglig integrering og bruk av IKT i alle fag.

Videreføre kultur og allmøter som en av Sand skoles varemerker, for å gi elevene erfaringer med å opptre for et publikum, og å være publikum selv.

Bibliotektilbudet skal være av høy kvalitet for alle elever og lærere, og være et viktig hjelpemiddel i arbeidet med å oppnå læringsmålene.

”De Utrolige Årene” skal styrke læreres kompetanse i forebygging og håndtering av atferdsproblemer i skolen, med fokus på tydelig klasseledelse.

IKT

Sand skole skal:

- Bruke IKT som en sentral del av tilpasset opplæring for alle elever.
- Alle klasser/lærere skal legge ut elevarbeid/referat/reportasjer/bilder på skolens hjemmesider – ikke bare kontaktlærere!
- Alle lærere skal beherske LINUX operativsystem.
- Open Office programmene «writer», «Calc» og «Impress» må kunne brukes i undervisninga. Dette forutsetter kursing der det er behov. Legge til rette for at alle elever gradvis tilegner seg brukerferdigheter i Linux og Open Office-programmene, samt opparbeide gode nettvaner og kildekritisk sans.
- Benytte e-post som et av samarbeidsverktøyene mellom hjem/skole og elev/lærer. Bruke IKT ved gjennomføring av prøver/skrivedager/tentamen.
- Bruke IKT i alle fag der det er naturlig. (jfr. Kunnskapsløftet – 5 ferdigheter)
- Legge til rette for at elever fra alle hovedtrinn skal produsere og redigere minst en digital videofilm i løpet av et skoleår
- Bruke IKT i Lese og skriveopplæringa.
- Alle elever fra 4-10.klasse har tildelt egen e-post adresse som skal brukes skolefaglig.
- Alle lærere skal ha bærbar datamaskin med Open office og internettilgang, samt e-post adresse og brukerrettigheter til skolens hjemmeside. Disse maskinene skal benyttes til jobbrelatert arbeid, og kan ikke brukes av andre enn den enkelte lærer.
- Arbeide med «nettrett» og holdninger til digitale medier som tema på alle klassetrinn.
- Annonser arrangement på skolens nettside. Det klassetrinn eller elev/lærergruppe som er arrangør er ansvarlig.
- Lage reportasje med bilder fra allmøtene. Gjøres av arrangementsklasse/lærere og publiseres så raskt som mulig etter arrangementet.

Mål

- Skolen skal utvikle målesystem for kompetanse innen IKT i løpet av 2008/2011. Det skal settes fokus på ferdigheter som skal beherskes på de ulike hovedtrinn..
- LINUX oppdateres til nyeste versjon (3.0) i løpet av skoleåret 2007/2008
- Sand skole skal til en hver tid bestrebe seg på å ha et pedagogisk forsvarlig nivå på tilgjengelige elevmaskiner, minimum det antall vi har pr. skolestart 2007.
- Utnytte flere av mulighetene som ligger i Skolelinux programpakken når det gjelder pedagogiske programmer. Dette krever felles tid til fordypning, kursing og erfaringsdeling.
- Prøve ut og gjøre erfaringer med nye læringsplattformer – f. eks «It's learning» og «Classfronter».
- Få elevene mer aktive i publiseringsarbeid på skolens nettside med presentasjoner av produkter.
- Være bevisst opplæring av nye elever som bl.a. kommer til skolen i 8.trinn uten Linux eller Open Office kunnskap og evt, e-post brukerferdigheter.
- Legge ut informasjon om Sand skole på hjemmesidene på spansk, tysk og engelsk; dvs. informasjon som vil være uendret over en lengre periode.
- Fornye maskinparken for elevene med minimum 15 maskiner pr. år.

KUNST & KULTUR

Mål:

- Å drive holdningsskapende arbeid i forhold til mobbing og elevenes psykososiale miljø.
- Å bygge positive relasjoner i elevgruppa og på tvers av klassetrinn.
- Å skape en arena for å utvikle et positivt selvbilde hos elevene.
- Å lære elevene å se verdien av bildende kunst, teater og musikk som egne kunstarter.
- Å gi elevene praktiske kunnskaper og ferdigheter i å arrangere ei forestilling. Det innebærer bl.a.:
 - lære å snakke/opptre foran en forsamling.
 - lære regi og iscenesetting.
 - lære å være publikum.
 - være med på å rigge og styre lyd- og lysanlegg.
- Å rekruttere for framtida til bygdenes, landsdelens og landets revy- og teatermiljøer.
- Å skape en stolthets- og eierskapsfølelse til trinnet, skolen og bygda si.

Allmøter

- Skolen skal gjennomføre min. fem felles allmøter i løpet av et skoleår. Ett av disse skal ha et felles tema eller være en felles forestilling. Annethvert år arrangeres denne i forbindelse med grunnskolens uke.
- Ansvar for allmøtene går på rundgang mellom trinnene.
- Alle trinn skal bidra med min. ett innslag. Det er ønskelig at så mange som mulig av elevene bidrar, og i løpet av et år bør alle ha vært på scenen.
- Det skal være min. ett lærerinnslag per allmøte. Innslaget initieres og instrueres av arrangørklassens lærerteam, evt. i samarbeid med dramaansvarlig.
- Allmøtene skal inneholde en allsang som bestemmes av arrangørklassenes lærerteam.
- Vi vil prøve å filme alle allmøtene.

Sceneproduksjoner

- Avgangsklassen ved Sand skole skal sette opp en egen revy med forestillinger 16. og 17. mai. Revyen skal inngå som en del av 10. klasses avsluttende prosjektarbeid.
- 7. trinnet skal hvert år gjennomføre en dramabasert familieforestilling.
- Skolen forplikter seg til å støtte opp om hvert års produksjoner, både med utlån av utstyr og bruk av lærertimer.
- Det er viktig at produksjonene filmes, og trinnets lærerteam må forsikre seg om at det blir gjort, gjerne i samarbeid med foreldrene. Redigering av filminga foretas i etterkant etter nærmere avtale med kompetente personer, og kan inngå som en del av klassens filmundervisning.

Filmproduksjon

- Skolens film- og redigeringsutstyr skal brukes i størst mulig grad, både i den ordinære undervisninga og i forbindelse med ulike arrangementer ved skolen.
- Gjennom intern opplæring skal alle lærernes kompetanse i å benytte utstyret heves.

Juleverksted

- Skolen skal arrangere juleverksted hvert år. Dagen legges så nær opp til Luciadagen som mulig.

Fellessang

- Skolen skal arrangere min. tre fellessanger i løpet av skoleåret. Klassene skal øve på sangene på forhånd.

Utsmykking

- Skolen skal til enhver tid bestrebe seg på å ha utstilt midlertidige og mer permanente elevarbeid.
- Skolen skal kjøpe inn min. ett kunstverk pr. år for bruk i undervisning og som trivselsfremmende tiltak.

Utstyr og rammevilkår

- Skolen skal ha en funksjonsansvarlig på musikk, en på drama, en på kunst og håndverk, en på AV (audio/videomateriell) og en med ansvar for "Den kulturelle skolesekken".
- Skolen skal bestrebe seg på å ha et tilfredsstillende lyd- og lysanlegg.
- Skolen skal sørge for å ha gode instrumenter og legge til rette for musikalske innslag på allmøtene.
- Skolen skal ha et oppdatert og funksjonelt kostymelager.
- Skolen skal ha en godt utstyrt sminkekoffert til bruk under sceneproduksjonene.
- Skolen skal ha godt filmutstyr og oppdaterte maskiner og programvare for redigering av film.
- Skolen skal i løpet av Handlingsplanens periode investere i blendingsgardiner, bakteppe, forteppe og settstykker for å få en penere og mer praktisk sceneløsning i gymsalen.
- Skolen skal i størst mulig grad benytte seg av tilbud fra "Den kulturelle skolesekken", og ha en oppdatert plan for denne.

BEGREPSUNDERVISNING OG FERDIGHETSOPPLÆRING

BU referer til systematisk begrepsundervisning av grunnleggende begrepssystemer (GBS) og begreper som angår farge, form, stilling, plass, retning, størrelse, antall m.m. via en modell for slik undervisning utformet i sin tid av Magne Nyborg og videreutviklet av Andreas Hansen (Statped ved PPD- Sør Troms).

Det å heve kvaliteten på den grunnleggende opplæringen innen lesing, skriving og matematikk står sentralt, samtidig som BU anvendes mer individuelt tilpasset i tilfeller der dette åpenbart synes nødvendig.

Mål: I tillegg til å undervise/lære elevene grunnleggende begrepssystemer på en språklig bevisstgjort og overførbar måte med den betydning dette får for langtidsminnets organisering og innhold, har tilnærmingen som mål å;

- Utvikle positive forventinger til egen læring hos elevene.
- Lære å lære
- Gi elevene øvelse i å styre egen oppmerksomhet ut fra lærte GBS.
- Øve elevene i å forlenge og utvide korttidsminnet.
- Tilrettelegge for øvelse i språklig tenkning og problemløsning via bevisstgjort språkbruk.
- Oppøve evnen til presis kommunikasjon.

- 1.-4. trinn: Systematisk begrepsundervisning av GBS.
Følge BU-plan for Balsfjord kommune. (se skolens hjemmeside)
- 5.-7.trinn: Innføring/videreføring av matematiske begreper.
Analytisk koding.
- 8.-10.trinn: Spesialundervisning IMK (intensiv matematikk-kurs)
Analytisk koding.

SKOLEBIBLIOTEKET

Skolebiblioteket er bidragsyter i forhold til nesten alle punktene i Læringsplakaten. De grunnleggende ferdighetene å uttrykke seg muntlig, å lese, å skrive, å regne og å kunne bruke digitale verktøy viser også at skolebiblioteket er viktig innenfor leseopplæring og informasjonskompetanse.

Skolebiblioteket skal videreføre intensjonene i "Gi rom for lesing" og "Den kulturelle skolesekken"

Styrke elevenes leseferdigheter og motivasjon for lesing

Styrke lærernes kompetanse om ny og aktuell barne- og ungdomslitteratur og i bruk av skolebibliotek

Øke bevisstheten om lesing som grunnlag for annen læring, kulturell kompetanse, livskvalitet, deltakelse i arbeidslivet og et demokratisk samfunn.

Stimulere til formidling av litteratur, elever og lærere imellom.

Legge inn alle bøker/DVD/CD i elektronisk katalog.

Lære hvordan man skal oppføre seg og holde orden i biblioteket.

Felles:

Bokuka i april (www.uis.no/lesesenteret, www.skolenettet.no/lesing)

Verdens bokdag (www.verdensbokdag.no)

Bok til alle (www.boktilalle.no)

Bokuke for jenter 6-7 trinn i mai

Bokuke for gutter 6-7 trinn i mai

SÆREMNER:	LESEPROSJEKT:	FORFATTERE:	ARBEIDSOPPGAVE
Må ta utgangspunkt i det som er aktuelt for trinnet.	1.trinn: Albert Åberg	Forslag: Endre Lund Eriksen	1.trinn: Regler
4.trinn: Dyr	2.trinn: Billedbøker	Grete Haagenrud	2.trinn Holde orden i billebokkassen. Alfabetet
5.trinn: Planeter, universet.	3.trinn: Leseløvebøker	Ruben Eliassen	3-4. trinn: Lettlesthylla, Alfabetisering og rydding
6.trinn: Forfatter	4.trinn: Dyr / Fabeldyr	Anne Bjørkli	5-6 trinn: Opplæring i bruk av bibliotek. Oppslagsverk
7.trinn: Historisk person eller hendelse.	5.trinn: Roald Dahl	Arne Svingen	7.trinn Deweysystemet Oppslagsverk
Muntlig framlegg /IKT	6.trinn: Kjærlighet	Ett forfatterbesøk pr. hovedtrinn i året i samarbeid med DKS og folkebiblioteket.	8.-10.trinn: Oppslagsverk Deweysystemet
8.trinn: ANT prosjekt	7.trinn: Grip boka		
9.trinn: 2. Verdenskrig /rasisme	8.trinn: "Schpaa" Fantasylitteratur "		
10.trinn: kjærlighet og seksualitet	9 trinn: Krigslitteratur		
	10.trinn: Nye forfattere.		

Læremiddelsamling/lærerbiblioteket til tverrfaglige tema i ungdomsskolen

Bøker:

Ibsen: "Et dukkehjem"

"The wave"

DVD/video:

"Schindlers liste": (2. verdenskrig)

"Veiviseren": (Samene)

"Telegrafisten": (Hamsun)

"American History X": (Rasisme)

"Lykkejegerne", "Fjorten suger" og "Schpaa", "Fucking Åmål:" (ANT undervisning)

PORTEFOLIE/MAPPEVURDERING

Utgangspunktet er at all elever kan utvikles til å ta ansvar for egen læring, planlegge sine egne studier og lære av sine erfaringer. Mappevurdering skal på en positiv måte identifisere, dokumentere og støtte elevens utvikling og sterke sider. Den har til oppgave å beskrive og tydeliggjøre hva og hvordan elevene lærer, måloppnåelse, hva elevene tenker rundt sin egen læring, og hva som trengs for fortsatt utvikling. Nøkkelord for mappevurderinger : Ansvar, mål, refleksjon, egenvurdering, selvstendighet, evne til kommunikasjon, samarbeid og støtte. De fleste elever kommer ganske sikkert til å bytte arbeid og karriere flere ganger. Da må de kunne sette seg mål og evaluere arbeidet sitt, og dette ønsker vi å hjelpe dem med og gi dem erfaring i. Mappevurdering er et redskap for å fremme elevenes læringsprosess og deres evne til å reflektere og vurdere denne prosessen. Det er også et redskap for tilpasset opplæring.

PORTEFOLIE /MAPPEVURDERING FOR BARNETRINNET

Mappen skal være en samling produkter som viser elevenes utvikling fra 1 – 7. trinn.

1. trinn

Norsk:

Begrepsundervisning. Valgfrie produkt av det vi har jobbet med, eks. mønster, farge, form, stilling.

Bokstavark som viser at eleven har forståelse for bokstavenes egenart (A.Hansen).

Småord/korte tekster fra "Fargekoding" som viser elevens håndskrift.

Matematikk:

BU; Et produkt som viser at eleven har forståelse for mengde, antall, tall etc.

Temaarbeid:

Ett tverrfaglig temaarbeid.

2. trinn

Norsk:

Et produkt som viser at eleven har forståelse for begrepene i tilknytning til bokstavinnlæringa (tekst fra elevens egen skrivebok).

Småfortellinger; evt. fra fargekoding som viser elevens håndskrift.

Matematikk:

Et produkt som viser at eleven har forståelse for enkle klokkeslett (Fargekoding).

Temaarbeid:

Ett tverrfaglig temaarbeid.

3. trinn

Norsk:

Et produkt som viser at de kan en av følgende sjangre; dikt, fortelling eller sakprosa. Sammenhengende skrift; et produkt som viser elevens håndskrift.

Matematikk:

Et produkt som viser ferdigheter i regneartene addisjon og subtraksjon.

Multiplikasjonstester

Temaarbeid:

Ett tverrfaglig temaarbeid.

4. trinn

Norsk:

Bokanmeldelse.

Et produkt som viser at de behersker en av følgende sjangre: brev, sakprosa eller fortelling.

Sammenhengende skrift; et produkt som viser progresjonen i elevens håndskrift.

Matematikk:

Et produkt som viser ferdigheter i regneartene multiplikasjon og divisjon.

Et produkt som viser innføring av tekststykker i matematikk. (Prosessnotat – Criss)

Multiplikasjonstester

Temaarbeid:

Ett tverrfaglig temaarbeid.

Engelsk:

Et lite skriftlig produkt; gjerne ved bruk av IKT.

5. trinn

Norsk:

Særøppgave med fokus på oppbygging.

Sammenhengende skrift; et produkt som viser elevens håndskrift.

Matematikk:

Tekststykker i addisjon og subtraksjon.

Prosessnotat (Criss-strategi).

Multiplikasjonstester

Temaarbeid:

Tverrfaglig prosjektarbeid.

Engelsk:

Produksjon eller reproduksjon av små engelske tekster; gjerne ved bruk av IKT.

Individuelle ferdigheter:

sosial kompetanse

uteskole

empati

mat og helse

KRØ/ basseng

friminutter

6. trinn

Norsk:

Skal vise at de kan en av følgende sjangere; eventyr, intervju eller avis.
Fordypningsoppgave med fokus på oppbygging

Matematikk:

Innføringsoppgaver
Prosessnotat (Criss-strategi).
Multiplikasjonstester

Engelsk:

Fritekster; gjerne ved bruk av IKT.

Individuelle ferdigheter: se 5. trinn

7. trinn

Norsk:

1-2 prosessorienterte tekster (Criss-strategi).
Impress-presentasjon.
Diktsamling (to egenproduserte dikt + et selvvalgt).
En faglig tekst som skal legges ut på hjemmesiden.
Et teaterstykke på dvd, ferdig redigert.

Matematikk:

Innføringsoppgaver.
Prosessnotat (Criss-strategi).
Multiplikasjonstester.

Engelsk:

Tekstproduksjon; gjerne ved bruk av IKT.

Individuelle ferdigheter:

se 5. trinn

PORTEFOLIE/MAPPEVURDERING PÅ UNGDOMSTRINNET

Norsk

8. trinn

Tema; Vikingtid – Folkediktning – Fantastiske fortellinger – Ung i dag
Sjangeropplæring - novelle.

9. trinn

Tema; På død og liv – I gode og onde dager – Ung i dag
Sjangeropplæring – formelt brev og kåseri i tillegg til de fra 8.klasse.

10. trinn

Tema; Reise – Ego – Film og scene.
Sjangeropplæring – videreføre tidligere sjangere.

Engelsk

8. trinn

Felleslesning: C.S. Lewis: *The Lion, the Witch and the Wardrobe*
Book-review: C.S. Lewis: *The Lion, the Witch and the Wardrobe*
Film-rewiew
Story
Impress-presentation of an English city with tourist attraction.

9. trinn

Felleslesning: Morton Ruhe : *The Wave*
Book – review : Morton Ruhe : *The Wave*
Film-review, Letter, Story, Article, Impress-presentation of American State
with tourist attraciton, Impress-presentation (Group-work)

10. trinn

Felleslesning: Winston Groom: *Forrest Gump*
Book-review: *Forrest Gump*
Film-rewiew: *Romeo + Juliet (1996)*
Letter, Story, Article, Impress-presentation, Impress-presentation of the
British Empire (Group-work)

Matte

Mappa skal vise hva som er grunnlaget for vurderinga/karakteren.

Regneferdigheter

Alle prøver (8, 9, 10)

Innføringer (8, 9, 10)

Prosjekt i 9. Et rent matematikkprosjekt, der norsk-, samfunnsfag- og naturfaglærerne kan bruke presentasjonen i vurderingsgrunnlaget.

Muntlig del

Matematisere dagligdagse problem. (Eleven presenterer for klassen) (8, 9, 10)

Prosjektet i 10. "Kjærlighet og seksualitet" Tverrfaglig...(Bruk av Impress og regneark)

Presentasjon av en algoritme. Dokumentasjon: vurderingsskjema der elevene får en dokumentasjon på at han/hun har gjennomført dette med vurdering og karakter. (8)

Digitale verktøy

Prøver der regneark brukes (8, 9, 10)

Et dokument på at eleven kan bruke et digitalt verktøy som f.eks.: "vrigraf" og "geogebra". (9, 10)

Kalkulator-test, en prøve der man øver dem på bruk av kalkulator. (8)

Skriftlig

Lage dokumentasjon over arbeider (Teknologifaget, f.eks.: bruprosjektet. Lage hustegning og bygge en modell; pepperkakehuset) Tverrfaglig med naturfag, kunst- og håndverk, heimkunnskap 9. trinn. Rapporter fra prosjektene, få med bilder av arbeid som er gjort. (8, 9, 10)

Lage regnefortellinger (8, 9, 10)

Regelboka (8, 9, 10)

Regnebokboka(8, 9, 10)

Lesing

Innleveringsoppgaver (8, 9, 10)

Lese og forstå tabeller, diagrammer, tv-program.

Kart og figurer.

Identifisering av matematikken i en tekst.

Dette legges til grunn for vurdering faget:

Produktene i mappa

Innsats i timene

Aktiv i gjennomgangen

Regning og løsning av oppgavene

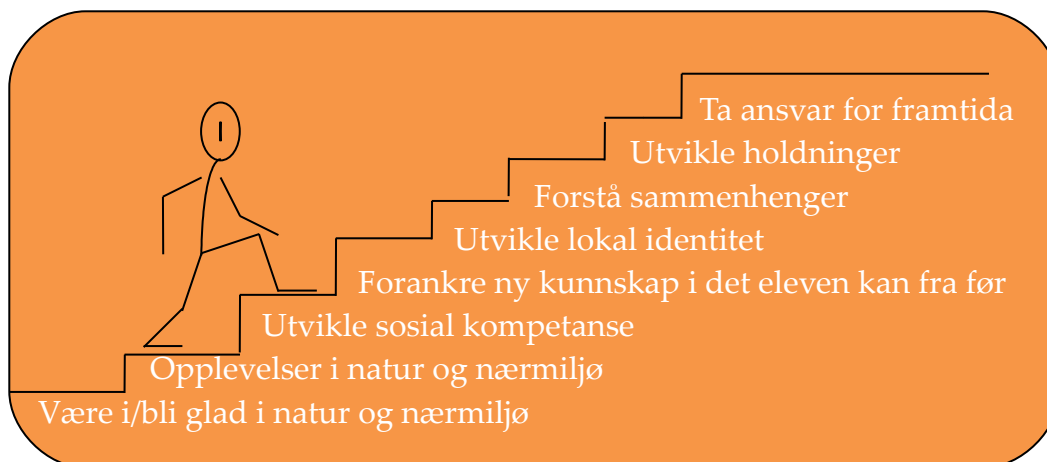

UTESKOLE

Med uteskole mener vi bruk av uterommet definert som «verden utenfor klasserommet»- det være seg bruk av naustet i fjæra, gårdsbesøk eller annen aktivitet utenfor klasserommet sett i en *pedagogisk sammenheng*. Som arbeidsmåte kjennetegnes den ved et høyt konkretiseringsnivå, spontan utfoldelse, nysgjerrig søken, fantasi, opplevelse, sansning og utfordrende samvær.

- Bruke uteskole som en tverrfaglig tema og prosjektorientert arbeidsmetode.
- Bruke uteskole til aktivt å oppøve elevenes sanser og holdninger til natur.
- Bruke uteskole for å skape flere arenaer for mestring og utvikling av selvbylde hos elevene ved skolen.
- Bruke uteskole som arbeidsmetode for tilpasset opplæring.
- Starte skoleåret med overnattingstur for hele skolen.
- Bruke lokalt basert lærestoff i undervisninga ved skolen.

UTESKOLEPLAN FOR 1. – 4. TRINN

Tidsbruk: minimum 1 dag annen hver uke (3 t /uka)

I tillegg har vi temauke, skidag og fjelltur.

<u>FAG</u>	<u>MÅL</u>	<u>AKTIVITET</u>	<u>TRINN</u>
Naturfag:	Delta i ulike aktiviteter ute i naturen, og fortelle om det som er observert. Beskrive egne observasjoner fra naturen. Argumentere for forsvarlig framferd i naturen.	Fjelltur på høsten •Opplevelser tilknyttet det å vandre i fjellandskap. •Overnatte ute; sove uten foreldre, personlig hygiene, bruk av latrine etc. •Forsvarlig framferd i naturen. •Fiske i fjellvann og bekker. •Plukke og rense bær, lage syltetøy. •Kunnskap om riktig påkledning. •Kunnskap om pakking av sekk, opplevelsen av å bære oppakning. •Læringsstrategi Høyttenking og VØL. •Sosial kompetanse.	1. - 4. trinn.
Mat og helse:	Praktisere regler for god hygiene. Være med å skape trivsel i forhold til måltid.		
Kroppssøving:	Ferdes ved og på vann, og gjøre rede for farene.		
Norsk:	Fortelle sammenhengende om opplevelser og erfaringer.		
Kunst-/H.V.	Fortelle, forklare, gi og ta imot beskjeder. Bruk av redskap som kniv, øks, etc	Båtbruk •Båtvett; regler for bruk og stell av motor, øve på å starte motoren, styre båt. •Sjøvettregler; redningsvest, antall personer i båt etc. •Fiske; fiskeredskap, fiskeslag, sløying, tilberedning. •Læringsstrategi VØL og Læresamtalen - "Bare	
Kr.øv:	Planlegge og lage enkle bruks-gjenstander.		
Naturfag:	Innføring i sjøvettregler. Lære å kle av og på redningsvest. Lære å starte og styre båtene. Beskrive egne observasjoner av vær og skyer, og måle		

Naturfag:	<p>temperatur og nedbør. Lage gjenstander som kan bevege seg ved hjelp av vann eller luft, og beskrive det de har lagd.</p>	<p>spør". •Sosial kompetanse.</p>
Teknologi og design:	<p>Bruk av nærmiljøet; hvordan man kan orientere seg og oppholde seg i naturen i ulike årstider.</p>	<p>Fjæratur. Faglig innhold: •Kunnskap om tang og tare. •Kunnskap om smådyr. •Kunnskap om sjøfugler. •Lære opptenning av bål; regler for båltenning i naturen. •Bading og lek. •Sosial kompetanse. •Læringsstrategi Læresamtalen - "Bare spør" og VØL</p>
Kroppsoving:	<p>Planlegg, bygge og teste enkle modeller av byggekonstruksjoner. Beskrive konstruksjoner og samtale om hvorfor noen er mer stabile og tåler større belastning enn andre.</p>	<p>Gapahuken; fot-/skitur.</p>
Norsk:	<p>Være med i aktiviteter som utfordrer hele sanseapparatet og koordinasjon.</p>	<p>Faglig innhold: •Kunnskap om flor og fauna. •Forsvarlig framferd i naturen •Bål og matlaging. •Bruk av kart. •Lek. •Sosial kompetanse.</p>
Mat og helse:	<p>Ferdes ved og på vatn og gjøre rede for farene. Fortelle og forklare, gi og ta imot beskjeder. Skrive fortellinger og dikt med bakgrunn i noe man har opplevd.</p>	<p>Orientering. Faglig innhold: •Orientere seg i naturen. •Lese kart. •Kjennskap til skolens nærområde. •Fysisk aktivitet. •Opparbeide god samarbeidsevne.</p>
Naturfag:		<p>Hjemmebesøk. Faglig innhold:</p>

Norsk:	<p>Kunnskap om landskapsformer.</p> <p>Lesing og skriving.</p>	<ul style="list-style-type: none"> •Få kjennskap til hvor hver enkelt elev bor. •Forsterke båndene mellom elevene og i foreldregruppa. <p>Mørketidstur.</p> <p>Faglig innhold:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Observasjon av vinterhimmelen, himmelretninger og stjernebilder. •Lek.
KRL:	<p>Sosial kompetanse; toleranse og respekt.</p>	<p>“Mangfold i naturen”;</p> <p>forhistoriske dyr.</p> <p>Faglig innhold:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Samle og systematisere informasjon og beskrive noen utdødde dyrearter og dyregrupper, og hvordan de levde. (Innhente kunnskap om ulike dinosaurer via film, internett og faktabøker). •Gjenfortelle myter, sagn og eventyr med historisk innhold. •Skrive særoppgave; presentere historiske emner ved hjelp av skrift, tegninger, bilder, modeller og digitale verktøy.
Naturfag:	<p>Gjenkjenne noen stjernebilder og fenomener som kan observeres på himmelen.</p> <p>Finne informasjon med og uten digitale verktøy.</p> <p>Fortelle om noen av plantene.</p> <p>Gjenfortelle myter, sagn og eventyr med historisk innhold.</p> <p>Utvikle god fortellerevne, rettskriving og leseferdigheter.</p> <p>Utvikle elevenes datakunnskap/-ferdighet.</p>	
Samfunnsfag:	<p>Bruke naturfaglige begreper til å beskrive og presentere egne observasjoner på ulike måter.</p> <p>Lage gjenstander som kan bevege seg ved hjelp av vann og luft.</p> <p>Gjøre forsøk som viser at stoffer kan endre karakter når</p>	<p>Forskerspiren; fenomener og stoffer.</p> <p>Faglig innhold:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Gjøre forsøk med lyd, lys og vann.
Norsk:		

Naturfag:

de blir utsatt for ulike påvirkninger.

Oppøve generell skiteknikk

Gå på skitur, minst en lengre tur i året.

Kropps-
øving

Ski- og skøyteaktiviteter:

Faglig innhold:

- Lære ski og skøyteteknikk.
- Utvikle gode ferdigheter.
- Sosial kompetanse.
- Lek.

UTESKOLEPLAN FOR 5. – 7. TRINN

Tidsbruk: minimum 3 timer annen hver uke.

I tillegg har vi temauke, skidag og fjelltur.

<u>FAG</u>	<u>MÅL</u>	<u>AKTIVITET</u>	<u>TRINN</u>	
Mat og helse	Diskutere produktinformasjon og reklame for ulike matvarer	Studere reklame og varer på nærbutikkene	7	
	Vurdere, velge og handle miljøbevisst	Studere reklame og varer på nærbutikkene	7	
		Besøk til Balsfjord Ysteri		
		Besøk til Fagmat		
	Lage mat fra ulike kulturer, blant annet samisk mat.	Matlaging ute i naturen – pinnebrøddeig	7	
	Lage mat i naturen og bruke naturen som ressurs	Fiske i fjorden – steike fisk på bål i fjæra	7	
	Finne språklige særtrekk i sitt eget miljø og sammenligne med andre dialekter	Bærplukking på høsten	7	
		Soppsanking	7	
	Norsk	Vurdere tekster, TV-programmer, reklame, musikk, teater og film og begrunne egne medievaner	Besøk på folkehøgskolen	
			Besøk på Malangstun	7
Gjøre rede for kirkesamfunn som er representert i lokalsamfunnet og distriktet		Kino/teater besøk		
KRL	Beskrive kirkebygget og andre kristne gudshus og reflektere over deres betydning og bruk, og nytte digitale verktøy til å søke informasjon og lage	Besøk i kirka og kirkegården. Kontakt kateket, kirketjener eller prest	5-7 trinn	
		Hvis mulig besøke andre typer kirkebygg	5-7 trinn	

Matte	<p>presentasjoner</p> <p>Øvrige religioner</p> <p>Analysere egenskaper ved to- og tredimensjonale figurer og beskrive fysiske gjenstander innenfor teknologi og dagligliv ved hjelp av geometriske begreper.</p> <p>Bygge tredimensjonale modeller og tegne perspektiver med ett forsvinningspunkt.</p>	<p>Beskrive ting du ser ute i naturen ved hjelp av geometriske begrep.</p>	5-7 trinn
	<p>Elevene skal kunne velge passende måleredskaper og utføre målinger i forbindelse med dagligliv og teknologi og vurdere resultatene ut fra presisjon og måleusikkerhet.</p>	<p>Bygge modeller av f. eks sand, tre og stein.</p>	5-7 trinn
	<p>Anslå og måle størrelser for lengde, areal, masse, volum, vinkel og tid og bruke tidspunkt og tidsintervaller i enkle beregninger.</p>	<p>Bruke nærområdet til å konkretisere passende måleredskap.</p>	5-7 trinn
	<p>Velge passende måleenheter og regne om mellom ulike måleenheter.</p> <p>Forklare oppbyggingen av mål for areal og volum og beregne omkrets og areal, overflate og volum av enkle to- og tredimensjonale figurer.</p>		
	<p>Bruke målestokk til å beregne avstander og lage enkle kart og arbeidstegninger.</p>	<p>Bruke nærområdet til å konkretisere passende måleredskap.</p>	5-7 trinn
		<p>Orientering.</p>	

Naturfag	<p>Bruke forhold i praktiske sammenhenger, regne med fart.</p> <p>Elevene skal kunne planlegge og gjennomføre datainnsamling <u>tilknyttet observasjoner</u>, spørreundersøkelser og eksperimenter.</p>	<p>Eks. ta tiden på biler fra et punkt til et annet.</p> <p>Trafikkmålinger (bilbelte, antall biler, sykkelhjelm)</p>	<p>5-7 trinn</p> <p>5-7 trinn</p>
	<p>Elevene skal kunne formulere spørsmål om noe han eller hun lurer på, lage en plan for å undersøke en selvformulert hypotese, gjennomføre undersøkelsen og samtale om resultatet.</p> <p>Forklare hvorfor det er viktig å lage og teste hypoteser ved systematiske observasjoner og forsøk, og hvorfor det er viktig å sammenligne resultater.</p>	<p>Eks. "Nysgjerrigper".</p> <p>www.nysgjerrigper.no</p> <p>www.grublenett.no</p> <p>www.forskningsradet.no</p>	<p>5-7 trinn</p>
	<p>Bruke digitale hjelpemidler og naturfaglig utstyr ved eksperimentelt arbeid og feltarbeid.</p>	<p>Bruke digitalt kamera/video i dokumentasjon.</p>	<p>5-7 trinn</p>
	<p>Elevene skal kunne planlegge og gjennomføre undersøkelser i noen naturområder i samarbeid med andre.</p> <p>Undersøke og beskrive blomsterplanter og forklare funksjoner til de ulike plantedelene.</p> <p>Undersøke og beskrive faktorer som påvirker frøspiring og vekst hos planter.</p>	<p><u>Forslag:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - skolehagen - besøk hager i nærmiljøet (eks. elevbesøk) - "Inn på tunet" - nærområdet - kontakt med "Hagelaget" 	<p>5-7 trinn</p>

<p>Beskrive kjennetegn til et utvalg av plante-, sopp- og dyrearter og fortelle hvordan disse er ordnet systematisk.</p>	<p>Hente inn ekstern kompetanse.</p>
<p>Fortelle om hvordan noen plante-, sopp- og dyrearter brukes i ulike tradisjoner, blant annet den samiske.</p>	<p>Lage en storskala modell av solsystemet ute (Snakk med Frode Nilsen)</p>
<p>Elevene skal kunne beskrive en modell for solsystemet og hvordan denne kan forklare observerte fenomener, inkludert dag og natt, månefaser og solas bevegelse over himmelen.</p>	<p>Observere på vinterstid eks. stjerner, stjernebilder og planeter</p>
<p>Elevene skal kunne undersøke og beskrive sentrale egenskaper ved noen mineraler og bergarter og hvordan de har blitt dannet.</p>	<p>Norsk vitensenter.</p>
<p>Elevene skal kunne undersøke og beskrive sentrale egenskaper ved noen mineraler og bergarter og hvordan de har blitt dannet.</p>	<p>Besøke Stabben.</p>
<p>Gjøre greie for bruk av noen energikilder før og nå og beskrive konsekvenser for miljøet lokalt og globalt.</p>	<p>Bergområder på Hamran.</p>
<p>Gjøre greie for bruk av noen energikilder før og nå og beskrive konsekvenser for miljøet lokalt og globalt.</p>	<p>Besøke Aursfjordsaga.</p>
<p>Gjøre greie for bruk av noen energikilder før og nå og beskrive konsekvenser for miljøet lokalt og globalt.</p>	<p>Tenne bål</p>
<p>Foreta relevante værmålinger og presentere resultatene med og uten digitale hjelpemidler.</p>	<p>Lage møllehjul drevet av vann.</p>
<p>Foreta relevante værmålinger og presentere resultatene med og uten digitale hjelpemidler.</p>	<p>Nedbørsmåling</p>
<p>Elevene skal kunne planlegge, bygge og teste mekaniske leker, beskrive ulike bevegelser i lekene og prinsipper for mekaniske overføringer.</p>	<p>Lage møllehjul drevet av vann.</p>
<p>Elevene skal kunne planlegge, bygge og teste mekaniske leker, beskrive ulike bevegelser i lekene og prinsipper for mekaniske overføringer.</p>	<p>Lage treleker drevet av strikk, vind, tre og papir.</p>
<p>Gjøre greie for hvordan man gjennom tidene har brukt overføring av bevegelse til å utnytte energi i vind og vann</p>	<p>”Vannkanon”</p>

Historie	Fortelje om sentrale trekk ved kulturen og levkåra til samane frå vikingtida til slutten av dansketida, og om forholdet deira til statane på Nordkalotten i denne perioden	Markering 6. februar. Besøke Stabben Museumsbesøk: samisk utstilling	
Geografi	Lese og bruke papirbaserte og digitale kart og lokalisere geografiske hovudtrekk (...) Registrere og ordne spor etter istida på heimstaden og forklare kva istida hadde å seie for danning av landskap og heile landet	http://uit.no/tmu Orientering. Samarbeid med kroppsøvingsfaget. Ekskursjon til for eksempel Nova og moreneryggen der og landskapet rundt skolen.	

UTESKOLEPLAN FOR 8. – 10. TRINN

Tidsbruk: minimum 3 timer annen hver uke.

Tema fra denne uteskoleplanen som naturlig passer inn i forbindelse med temauke, skidag og fjelltur kan brukes her.

<u>FAG</u>	<u>MÅL</u>	<u>AKTIVITET</u>	<u>TRINN</u>
Naturfag (bør være tverrfaglig med norsk)	Observere og gi eksempler på hvordan menneskelige aktiviteter har påvirket et naturområde, identifisere ulike interessegruppers syn på påvirkningen og foreslå tiltak som kan verne naturen for framtidige generasjoner	Tegning av omgivelseskart over nedslagsfeltet til Sandsvatnet. Kartlegge bunnforholde og reproduksjonsforhold i Sandsvatnet.	10.
	Gjøre greie for hvilke biotiske og abiotiske faktorer som inngår i et økosystem og forklare sammenhengen mellom faktorene.	Fiske, isfiske. Bruke fisken til å se etter innvollsmakk (parasitter). Kartlegging av fiskearter i Sandsvatnet. Isfiske, oppsett av lavvo, kjøre rein, lære å lage bidos og lære enkle samiske ord og uttrykk. (Besøk av Anders Kemi hvert 3. år, dekt av kulturskolen)	10.
Naturfag (bør være tverrfaglig med norsk, samf.fag og naturfag)	Gi eksempler på hvordan samer utnytter ressurser i naturen	Ekskursjon på Hamran for å studere veiskjæringen eller; nede ved bergene hos Peder Tollefsens naust på Hamran. Der må vi bruke båt!	

<p>Forklare hovedtrekk i teorier for hvordan jorda endrer seg og har endret seg opp gjennom tidene og grunnlaget for disse teoriene</p>	<p>Se på himmelen med stjernekikkert (Kontaktperson Christoff Rothfuchs)</p>	<p>9.</p>
<p>Gi en oversikt over teknologisk utstyr som brukes i utforskning av verdensrommet</p>	<p>Besøk på Eiscat.</p>	<p>8.</p>
<p>Presentere hovedtrekk i romfartens historie. Samtale om forskning som kartlegger muligheter for liv på andre planeter.</p>	<p>Bedriftsbesøk på FabLab i Lyngen (Kontaktperson Håkon Karlsen)</p>	
<p>Ut fra kravspesifikasjoner utvikle produkter som gjør bruk av elektronikk, evaluere designprosessen og vurdere produktenes funksjonalitet og brukervennlighet</p>	<p>Besøk på KAMEK</p>	<p>8.</p>
<p>Teste og beskrive egenskaper hos materialer som brukes i en produksjonsprosess</p>	<p>Slippe et egg ned fra en høyde. Konstruer noe som gjør at egget ikke knuses. Bruk Logg.</p> <p>Forskjellige typer materiale.</p>	<p>8.</p>

	Anslå og beregne lengde og vinkel	Klatring i klatrevegg	
	Anslå og beregne lengde, fart og tid.	Klatreknuter, 8-tallsknuten	
	Velge passende måleenheter, forklare sammenhenger og regne om mellom ulike måleenheter. Bruke og vurdere måleinstrumenter og målemetoder i praktisk måling. Drøfte presisjon og måleusikkerhet.	Geometri (vinkler)	
Matematikk		Oppmåling av strekninger	9.
		Ta tiden på bil som kjører, elev som springer.	
		Regne ut fart.	9.
		Slippe gjenstander fra gymsaltaket.	8.
		Ta tiden og regne ut gjennomsnittsfart. (Fysikk)	
Matematikk tverrfaglig med naturfag.	Sammenligne og regne om heltall, desimaltall og tall på standardform og uttrykke slike tall på varierte måter.	Solsystemet, konkretisering ved å lage en modell. Link til ei hjemmeside som regner ut hvor stor modellen skal være!	8. 9.

<p>Anslå og beregne lengde, fart og tid, og kunne bruke og endre målestokk.</p>	<p>Matte-orientering. Finne poster. Måle lengde på kart, anslå total lengde. Regne ut hvor lang tid ruta vil ta. Springe for å få det bekreftet.</p>	<p>10.</p>
<p>Gjennomføre undersøkelser og bruke ulike databaser til å søke etter og analysere statistiske data og utvise kildekritikk, ordne og gruppere data, finne og drøfte median, typetall, gjennomsnitt og variasjonsbredde, og presentere data med og uten digitale verktøy</p>	<p>Utføre statistiske undersøkelser i uteskolen; f. eks: Prøvefiske, trafikksikkerhet, fugleobservasjon ved bruk av kamera</p>	<p>8. - 10.</p>
<p>Anslå og beregne lengde, fart og tid, og kunne bruke og endre målestokk.</p>	<p>Orientering i gym. Regne med tid, f.eks.: lære å arrangere et o-løp, skiløp og sykkelløp.</p>	<p>8.</p>
<p>Utføre og begrunne geometriske konstruksjoner og avbildninger med passer og linjal og andre hjelpemidler. Bruke formlighet og Pytagoras' setning i beregning av ukjente størrelser.</p>	<p>Oppmerking av fotballbanen.</p>	<p>10.</p>